

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
/Калинич І.В./
« 29 » червня 2021 року

СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ ТА ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ
ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ»**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 “Освіта/Педагогіка”
Спеціальність	014 “Середня освіта”
Предметна спеціальність	014.07 “Середня освіта. Географія”
За освітньою програмою	“Географія”
Статус дисципліни	обов’язкова
Мова навчання	українська

Назва курсу	Фізична географія та природно-ресурсний потенціал України
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 “Освіта/Педагогіка” 014.07 “Середня освіта. Географія”
Викладачі курсу	Карабінюк Микола Миколайович
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	mykola.karabiniuk@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=1003
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	7 кредитів ЄКТС / загальна кількість годин – 210
Обсяг курсу	Кількість годин (денна ф.н.): аудиторних – 92, лекцій – 50, практичних – 42, СРС – 88, ІРС – 30 Кількість годин (заочна ф.н.): аудиторних – 30, лекцій – 22, практичних – 8, СРС – 150, ІРС – 30
Формат курсу	Очний
Анотація до курсу	Навчальний курс «Фізична географія та природно-ресурсний потенціал України» належить до циклу професійної підготовки студентів спеціальності 014.07 «Середня освіта. Географія». При вивчення цієї дисципліни студенти головно вивчають фізико-географічні особливості території України як частини цілісної географічної оболонки Землі, властивості природних компонентів (рельєфу, тектонічної та геологічної будов, клімату та ін.), а також особливості формування і розвитку цілісних ландшафтних комплексів регіонального та локального ієрархічного рівня. Особлива увага приділяється аналізу природно-ресурсного потенціалу України, оцінці природних ресурсів та можливостей їх раціонального використання, геоекологічній ситуації, можливостям охорони довкілля в умовах антропогенної діяльності тощо.
Ключові слова	Фізико-географічна характеристика, природні умови, природні ресурси, природно-ресурсний потенціал
Мета та цілі курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни « Фізична географія та природно-ресурсний потенціал України » є поглиблене і всебічне вивчення просторово-часових закономірностей територіальної диференціації природних умов і ресурсів на території України у розрізі фізико-географічних одиниць та окремих регіонів, а також їхній вплив на розподіл і використання природно-ресурсного потенціалу. Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ⇒ Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 1); ⇒ Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,

	<p>техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя (ЗК 2);</p> <p>⇒ Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 3);</p> <p>⇒ Здатність працювати в команді (ЗК 4);</p> <p>⇒ Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 5);</p> <p>⇒ Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 7);</p> <p>⇒ Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 8);</p> <p>⇒ Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК 9);</p> <p>⇒ Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків (ФК 1);</p> <p>⇒ Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів (ФК 2);</p> <p>⇒ Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (ФК 3);</p> <p>⇒ Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання) (ФК 4);</p> <p>⇒ Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури (ФК 6);</p> <p>⇒ Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (ФК 7).</p>				
<p>Пререквізити курсу</p>	<p>Базові знання попередніх дисциплін, які вивчалися на другому році навчання у ВНЗ, зокрема – ландшафтознавство, фізична географія материків та океанів.</p>				
<p>Очікувані результати навчання</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="416 1055 1362 1753"> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Студент повинен знати теоретико-методичні основи навчальної дисципліни, розуміти її зв'язок та місце з іншими елементами системи географічних наук; ❖ Володіти сучасною термінологією і змістом основних понять та положень навчального курсу; ❖ Знати основні історичні етапи фізико-географічного вивчення території України та володіти актуальними відомостями про сучасні досягнення у вивчення та освоєння природних умов та ресурсів держави; ❖ Знати підходи до класифікації природних ресурсів, основні їхні види та типи тощо; ❖ Розуміти основні підходи до вивчення природного середовища та концепції збалансованого природокористування на сучасному етапі виробництва та суспільства; ❖ Вміти проаналізувати власні емпіричні спостереження та досвід для визначення сучасного стану й особливостей використання природних умов та ресурсів в Україні в умовах локальних антропогенних навантажень та глобальних змін властивостей географічної оболонки. </td> <td data-bbox="1362 1055 1495 1753" style="vertical-align: top;"> <p>PH 1, PH 5, PH 13, PH 18</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="416 1753 1362 2080"> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Володіти матеріалом дисципліни та вміти застосувати знання про фізико-географічні особливості території України для організації й безпосереднього проведення у закладах середньої освіти; ❖ Використати сучасні технології для представлення картографічного матеріалу про територіальну диференціацію природних умов та ресурсів України, аналізувати за співставленням карт про взаємозв'язки у природному середовищі та промисловості, господарстві тощо. </td> <td data-bbox="1362 1753 1495 2080" style="vertical-align: top;"> <p>PH 3, PH 8, PH 17, PH 22, PH 24</p> </td> </tr> </table>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Студент повинен знати теоретико-методичні основи навчальної дисципліни, розуміти її зв'язок та місце з іншими елементами системи географічних наук; ❖ Володіти сучасною термінологією і змістом основних понять та положень навчального курсу; ❖ Знати основні історичні етапи фізико-географічного вивчення території України та володіти актуальними відомостями про сучасні досягнення у вивчення та освоєння природних умов та ресурсів держави; ❖ Знати підходи до класифікації природних ресурсів, основні їхні види та типи тощо; ❖ Розуміти основні підходи до вивчення природного середовища та концепції збалансованого природокористування на сучасному етапі виробництва та суспільства; ❖ Вміти проаналізувати власні емпіричні спостереження та досвід для визначення сучасного стану й особливостей використання природних умов та ресурсів в Україні в умовах локальних антропогенних навантажень та глобальних змін властивостей географічної оболонки. 	<p>PH 1, PH 5, PH 13, PH 18</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Володіти матеріалом дисципліни та вміти застосувати знання про фізико-географічні особливості території України для організації й безпосереднього проведення у закладах середньої освіти; ❖ Використати сучасні технології для представлення картографічного матеріалу про територіальну диференціацію природних умов та ресурсів України, аналізувати за співставленням карт про взаємозв'язки у природному середовищі та промисловості, господарстві тощо. 	<p>PH 3, PH 8, PH 17, PH 22, PH 24</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Студент повинен знати теоретико-методичні основи навчальної дисципліни, розуміти її зв'язок та місце з іншими елементами системи географічних наук; ❖ Володіти сучасною термінологією і змістом основних понять та положень навчального курсу; ❖ Знати основні історичні етапи фізико-географічного вивчення території України та володіти актуальними відомостями про сучасні досягнення у вивчення та освоєння природних умов та ресурсів держави; ❖ Знати підходи до класифікації природних ресурсів, основні їхні види та типи тощо; ❖ Розуміти основні підходи до вивчення природного середовища та концепції збалансованого природокористування на сучасному етапі виробництва та суспільства; ❖ Вміти проаналізувати власні емпіричні спостереження та досвід для визначення сучасного стану й особливостей використання природних умов та ресурсів в Україні в умовах локальних антропогенних навантажень та глобальних змін властивостей географічної оболонки. 	<p>PH 1, PH 5, PH 13, PH 18</p>				
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Володіти матеріалом дисципліни та вміти застосувати знання про фізико-географічні особливості території України для організації й безпосереднього проведення у закладах середньої освіти; ❖ Використати сучасні технології для представлення картографічного матеріалу про територіальну диференціацію природних умов та ресурсів України, аналізувати за співставленням карт про взаємозв'язки у природному середовищі та промисловості, господарстві тощо. 	<p>PH 3, PH 8, PH 17, PH 22, PH 24</p>				

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Здатний застосувати сучасні геоінформаційні технології та платформи інтерактивних і цифрових карт у навчальному процесі; ❖ Знати умовні позначення та обов'язкові елементи різноманітних топографічних і тематичних, алгоритми створення гіпсометричних та ландшафтних профілів тощо; ❖ Застосувати набуті теоретичні знання про організацію системи природокористування та сучасний стан природоохоронної справи в Україні для розробки практичних самостійних науково-пошукових завдань у закладах середньої освіти; ❖ Визначати у польових умовах мінерально-петрографічні та геологічні характеристики природних об'єктів, діагностувати кліматичні та гідрологічні особливості території, ґрунтово-рослинні та ландшафтні особливості місцевості з метою проведення навчальних учнівських експедицій, лабораторних занять на спеціалізованих майданчиках середніх навчальних закладів тощо. 	
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Знати регіональні особливості природи та усвідомлює цінність природних ресурсів для розвитку України та підтримання її незалежності – соціально-економічної, енергетичної політичної тощо; ❖ Визначити рівень господарського освоєння території України та його вплив на екологічну ситуацію; ❖ Назвати основні види природокористування в Україні та шляхи раціонального використання природних ресурсів. ❖ Охарактеризувати загальні принципи та можливості реалізації концепції сталого розвитку України та окремих її регіонів на основі наявного природо-ресурсного потенціалу, ландшафтного різноманіття, сучасного господарського освоєння території тощо. ❖ Аналізувати природні особливості та інтенсивність антропогенного навантаження на прикладі свого адміністративного регіону. ❖ Обґрунтувати сучасні напрями вирішення екологічних проблем в Україні та окреслити модель екологічного розвитку держави. 	<p>PH 12, PH 21</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Дати характеристику кожного компонента (тектонічна та геологічна будова, клімату, води, рослинного і тваринного світу, ґрунтів) природи України та пов'язаних із ними природних ресурсів (мінеральних, кліматичних, водних та ін.); ❖ Оцінити і охарактеризувати особливості фізико-географічного положення України; ❖ Охарактеризувати особливості формування та розподіл корисних копалин на території України; ❖ Охарактеризувати закономірності змін та чинники формування клімату рівнинної та гірської частин України, особливості основних його елементів та кліматичних ресурсів; ❖ Обґрунтувати основні принципи комплексного фізико-географічного районування та особливості ландшафтів України і їх систематику; ❖ Оцінити закономірності поширення природних ресурсів на території України та їх забезпечення у розрізі адміністративних і фізико-географічних одиниць та окремих регіонів тощо 	<p>PH 14, PH 15, PH 16, PH 19</p>

<p>Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Лекція – використовується для розгорнутого теоретичного викладу навчального матеріалу, аналізу та обґрунтування складних і розлогих питань.</p> <p>Бесіда – діалогічний метод навчання, під час якого викладач через постановку ретельно продуманої системи запитань підводить студентів до розуміння нового матеріалу або перевіряє засвоєння ними уже вивченого.</p> <p>Диспут – усний публічний спір при обговоренні наукових проблем з метою пошуків істини.</p> <p>Пояснення – вербальний метод навчання, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону.</p> <p>На практичних заняттях вирішуються ситуаційні завдання прикладного характеру та засвоюються студентами вміння до пошуку та аналізу інформації.</p>																																												
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Географічні карти, навчальні атласи, ілюстрації, схеми, таблиці тощо, відповідно до теми заняття.</p>																																												
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p style="text-align: center;">Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни</p> <table border="1" data-bbox="459 786 1481 1178"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Вид діяльності здобувача вищої освіти</th> <th colspan="2">Модуль 1</th> <th colspan="2">Модуль 2</th> <th colspan="2">Модуль 3</th> <th colspan="2">Модуль 4</th> </tr> <tr> <th>Кількість</th> <th>Макс. кількість балів (сумарна)</th> <th>Кількість</th> <th>Макс. кількість балів (сумарна)</th> <th>Кількість</th> <th>Макс. кількість балів (сумарна)</th> <th>Кількість</th> <th>Макс. кількість балів (сумарна)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Практичні заняття</td> <td>5</td> <td>50</td> <td>4</td> <td>50</td> <td>5</td> <td>50</td> <td>4</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Модульна контрольна робота</td> <td>1</td> <td>50</td> <td>1</td> <td>50</td> <td>1</td> <td>50</td> <td>1</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Разом</td> <td></td> <td>100</td> <td></td> <td>100</td> <td></td> <td>100</td> <td></td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Фізична географія та природно-ресурсний потенціал України» проводиться двічі на семестр, згідно з розкладом модульних контролів визначених навчальною частиною за робочими навчальними планами в межах годин, які відведені на практичні заняття. До виконання модульної роботи допускаються студенти, які виконали усі практичні роботи, що передбачені програмою дисципліни. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за виконання практичних робіт та самостійної роботи.</p> <p>Виконання модульної контрольної роботи передбачає виконання студентом завдань трьох рівнів складності: перший – 5 тестів (2 бали за кожну правильну відповідь (разом 10 балів)); другий – 2 терміни (5 балів за повне визначення кожного терміну (разом 10 балів)); третій – 2 теоретичні запитання (15 балів за вичерпну відповідь кожного запитання (разом 30 балів)). Максимальна кількість балів одержаних під час модульної контрольної роботи становить 50 балів.</p> <p>Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.</p> <p>Після завершення другого модульного контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом за семестр навчання. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то екзамен може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. У разі якщо студент бажає поліпшити свою</p>	Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Практичні заняття	5	50	4	50	5	50	4	50	Модульна контрольна робота	1	50	1	50	1	50	1	50	Разом		100		100		100		100
Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4																																						
	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)																																					
Практичні заняття	5	50	4	50	5	50	4	50																																					
Модульна контрольна робота	1	50	1	50	1	50	1	50																																					
Разом		100		100		100		100																																					

оцінку, він складає екзамен за всією програмою навчальної дисципліни. При цьому, у підсумкову оцінку не враховуються (не додаються) бали накопичені студентом впродовж навчального семестру.

Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінювання курсової роботи проводиться за чотирма основними критеріями, які представлені нижче у таблиці. Загальним балом за виконання курсової роботи є сума балів нижче названих критерій.

Структура критерій оцінювання курсової роботи

<i>Предмет оцінювання</i>		<i>Можливий максимальний бал</i>
1	Змістове наповнення та оформлення роботи	40
2	Доповідь	20
3	Презентація	20
4	Захист роботи та відповіді на запитання комісії	20
Загальна оцінка за курсову роботу		100

Семестровий контроль з дисципліни «**Фізична географія та природно-ресурсний потенціал України**» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в усній формі за змістом та структурою екзаменаційних білетів (попередньо затверджених на засіданні кафедри), які цілісно охоплюють навчальний матеріал, визначений робочою навчальною програмою дисципліни.

Впродовж семестру студенти мають можливість набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і, відповідно, у шкалу ECTS. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то екзамен може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення їх результатів. Під час підсумкового семестрового контролю студент, який набрав більше 60 балів, має право підвищити свою оцінку складаючи іспит і, незважаючи на успішність спроби, його оцінка не може бути нижчою від суми балів накопичених впродовж навчального семестру. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається викладачем головно на основі оцінювання відповідей на питання екзаменаційних білетів з урахуванням балів, отриманих за відповіді на додаткові питання.

Підсумковий контроль, форма

Іспит, усна форма

Зміст курсу

Модуль 1

Тема 1. Загальні питання фізичної географії. Географічне положення України

Тема 2. Природні умови та ресурси. Сутність природно-ресурсного потенціалу та його структура

Тема 3. Оцінка природних ресурсів

Тема 4. Тектонічна та геологічна будова. Основні етапи історії геологічного розвитку території України

Тема 5. Рельєф України та його особливості

Тема 6. Геоморфологічна будова України

Тема 7. Мінерально-сировинні ресурси України

Модуль 2

Тема 8. Кліматичні умови території України

Тема 9. Сезонність погодних умов. Кліматичне районування

Тема 10. Кліматичні ресурси України

Тема 11. Поверхневі води України та їх ресурси

Тема 12. Підземні води України. Водозабезпеченість та використання водних ресурсів

Тема 13. Моря України та їх ресурси.

	<p style="text-align: center;">Модуль 3</p> <p>Тема 14. Ґрунтовий покрив України Тема 15. Земельні ресурси України Тема 16. Рослинний покрив та тваринний світ України Тема 17. Біологічні ресурси України Тема 18. Ландшафти України, їх типологія та класифікація Тема 19. Фізико-географічне районування України Тема 20. Рівнинні ландшафтні структури України Тема 21. Гірські ландшафтні структури України Тема 22. Ландшафтне різноманіття України</p> <p style="text-align: center;">Модуль 4</p> <p>Тема 23. Природні рекреаційні ресурси України Тема 24. Територіальна диференціація ПРП в Україні та його вплив господарство і промисловість. Тема 25. Сучасні негативні фізико-географічні процеси в Україні Тема 26. Регіональний аналіз геоекологічної ситуації в Україні Тема 27. Охорона природи в Україні. Природоохоронні території. Тема 28. Збалансоване природокористування та моніторинг навколишнього природного середовища в Україні. Тема 29. Державне управління природними ресурсами в Україні</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Байцар А. Л. Фізична географія України : навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 354 с. 2. Маринич О. М., Шищенко П. Г. Фізична географія України : підручник. 3-тє вид. Київ : Т-во «Знання», КОО, 2006. 511 с. 3. Руденко В. П. Географія природо-ресурсного потенціалу України. У 3-х част. : підручник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. 552 с. 4. Сивий М., Паранько І., Іванов Є. Географія мінеральних ресурсів України : монографія. Львів : Простір М, 2013. 684 с. 5. Паньків З. П. Ґрунти України: навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 112 с. 6. Суматохіна І. М. Методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт з курсу «Фізична географія України». Видання 2-ге, доповнене, оновлене. Дніпро: Друкарня «Будинок друку», 2017. 40 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Географічна енциклопедія України: в 3-х томах / за ред. О. М. Маринич та ін. К., 1989-1993. 2. Геоекологія Львівської області : монографія / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. Львів : Простір-М, 2021. 606 с. 3. Булава Л. М. Фізична географія України. Х.: АН ГРО плюс, 2008. 228 с. 4. Исаченко А. Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. Москва: Высшая школа, 1991. 366 с. 5. Карабінюк М. М. Природні територіальні комплекси субальпійського і альпійського високогір'я Чорногірського масиву Українських Карпат : дис. ... канд. геогр. наук : 11.00.01. / Київський нац. ун-т. ім. Т. Шевченка. Київ, 2020. 278 с. 6. Карабінюк М. М., Буряник О. О., Роман Л., Карабінюк Я. В. Рекреаційно-туристична діяльність у Карпатському біосферному заповіднику: динаміка, сучасний стан та проблеми розвитку. <i>Людина та довкілля. Проблеми неоекології</i>. 2021. № 35. С.115–130. 7. Карабінюк М. М. Ландшафтна диференціація негативних фізико-

	<p>географічних процесів у субальпійському і альпійському високогір'ї Чорногори (ділянка "Шешул-Петрос"). <i>Фізична географія і геоморфологія</i>. 2019. Вип. 93 (3). С. 7–17.</p> <p>8. Карабінюк М. М., Гнатяк І. С., Буряник О. О., Гостюк З. В., Карабінюк Я. В. Сучасна динаміка рівнів вод та їх паводкових підйомів у верхів'ї річки Прут у межах ландшафту Чорногора (Українські Карпати). <i>Фізична географія та геоморфологія</i>. 2021. Вип. 1-3(105-107). С. 7–17.</p> <p>9. Комплексний атлас України. - К.: ДНВП Картографія, 2005.</p> <p>10. Мельник А. В. Українські Карпати: еколого-ландшафтознавче дослідження. Львів: Видав. центр. ЛНУ ім. Івана Франка, 1999. 286 с.</p> <p>11. Мельничук В. П., Попович І. С. Практикум з фізичної географії України. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2010. 101 с.</p> <p>12. Миллер Г. П. Ландшафтныя исследования горных и предгорных территорий. Львов: «Вища школа». 1974. 202 с.</p> <p>13. Національний атлас України / НАН України, Інститут географії, Державна служба геодезії, картографії та кадастру; за ред. Л. Г. Руденко; голова ред. кол. Б. Є. Патон. К. : ДНВП «Картографія», 2007. 435 с.</p> <p>14. Пестушко В. Ю. Фізична географія України. К.: Український обрій, 1994.</p> <p>15. Сучасна динаміка рельєфу України / за ред. В. П. Палієнко. К.: Наук. думка, 2005. 375 с.</p> <p>16. Рельєф України : навчальний посібник / за ред. В. В. Стецюка. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. 685 с.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>Підручники для вивчення навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ https://chtyvo.org.ua/authors/Marynych_Oleksandr/Fizychna_heohrafiia_Ukrainy/ ⇒ https://www.researchgate.net/publication/321293369_Geografia_mineralnih_resursiv_Ukraini_Geography_of_mineral_resources_of_Ukraine <p>Освітні портали:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ http://geomap.land.kiev.ua/zoning-1.html ⇒ http://atlas.igu.org.ua/index.html ⇒ http://wdc.org.ua/atlas/default.html ⇒ http://biblioteka.uz.ua/ ⇒ http://geografica.net.ua/ ⇒ http://geoknigi.com/index.php
<p>Питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт, предмет і методи досліджень ФГУ. 2. Структура фізичної географії та її місце у системі географічних наук. 3. Фізико-географічне положення України. 4. Кордони України та їхня природно-географічна характеристика. 5. Поняття про природні умови та природні ресурси. 6. Природно-ресурсний потенціал території та його структура. 7. Класифікація природних ресурсів. 8. Види оцінки природних ресурсів. 9. Поняття про ресурсозабезпеченість, природокористування та ресурсозбереження 10. Загальна характеристика ПРП України. 11. Географічна вивченість території України. 12. Характеристика головних тектонічних структур України 13. Геологічна будова та поширення дочетвертинних відкладів. 14. Етапи історії геологічного розвитку території України 15. Палеогеографічні умови антропогену та особливості поширення антропогенових відкладів. 16. Сейсмічність території України.

17. Чинники рельєфоутворення та їх особливості в Україні
18. Загальна характеристика рельєфу України
19. Орографічні та гіпсометричні особливості низовин та височин України.
20. Гірські системи Українських Карпат та Кримські гори.
21. Вплив четвертинних зледенінь на формування сучасного рельєфу України.
22. Загальна характеристика геоморфологічної будови України.
23. Морфоструктури та морфоскульптури, їх різновиди в Україні.
24. Поширення та розвиток генетичних типів рельєфу в Україні.
25. Антропогенні форми рельєфу.
26. Геоморфологічне районування території України.
27. Класифікація мінерально-сировинних ресурсів.
28. Паливні корисні копалини України.
29. Рудні корисні копалини України.
30. Нерудні корисні копалини України.
31. Географічний розподіл мінерально-сировинних ресурсів в Україні.
32. Кліматотвірні чинники та їх характеристика.
33. Загальна характеристика клімату України.
34. Прояви широтної зональності клімату в Україні.
35. Особливості висотної диференціація клімату в Україні.
36. Передумови формування сезонних змін погодних умов та клімату.
37. Поняття про кліматичні пори року. Загальна характеристика пір року в Україні.
38. Річний розподіл погодних умов і метеорологічних процесів та явищ.
39. Стихійні погодні явища.
40. Кліматичне районування України.
41. Сучасні прояви глобальних змін клімату на території України.
42. Загальна характеристика кліматичних ресурсів України.
43. Сонячна радіація та термічний режим.
44. Геліоенергетичні ресурси. Вітроенергетичні ресурси.
45. Територіальний розподіл кліматичних ресурсів.
46. Агрокліматичне районування території України.
47. Біокліматичні та рекреаційні ресурси клімату.
48. Сучасний стан та перспективи використання кліматичних ресурсів.
49. Характеристика поверхневих вод України.
50. Загальні особливості гідрографічної мережі.
51. Гідрографічна та гідрологічна характеристика річок України.
52. Озера та водосховища, їх використання та екологічні проблеми
53. Болота, їх особливості та поширення.
54. Канали та їх особливості. Зрошувально-обводнювальні і осушувальні системи України.
55. Підземні та ґрунтові води України. Водоресурсний потенціал.
56. Регіональний аналіз забезпеченості водними ресурсами.
57. Роль і значення водних ресурсів у господарстві.
58. Господарське та промислове використання вод в Україні.
59. Мінеральні джерела України та їх бальнеологічне значення.
60. Проблеми раціонального використання та збереження водних ресурсів в Україні.
61. Гідрологічне районування території України.
62. Загальна характеристика Чорного та Азовського морів.
63. Характеристика берегової лінії України.
64. Біологічні, мінеральні та рекреаційні ресурси морів України.

65. Екологічні проблеми морських басейнів в Україні
66. Чинники ґрунтоутворення. Особливості формування ґрунтового покриву в Україні.
67. Типологія та поширення ґрунтів України.
68. Особливості зональної диференціації ґрунтів України.
69. Азональні ґрунти. Ґрунти Українських Карпат і Кримських гір.
70. Аґроґрунтове районування України.
71. Земельний фонд України та його складові.
72. Класифікація земельних ресурсів. Структура сільськогосподарських угідь України.
73. Сучасний стан та використання земельних ресурсів України
74. Екологічний стан ґрунтів України. Меліорація та рекультивація земель.
75. Загальна характеристика рослинного покриву України.
76. Геоботанічне районування України.
77. Загальна характеристика тваринного світу України.
78. Основні біотопи. Зоогеографічне районування України
79. Поняття про біологічні ресурси.
80. Загальна характеристика біорізноманіття в Україні.
81. Лісовий фонд України та його територіальна диференціація.
82. Стан використання та охорона водно-болотних угідь в Україні.
83. Луки та пасовища. Мисливські угіддя в Україні.
84. Антропогенний вплив на біологічні ресурси в Україні.
85. Проблеми збереження та охорона біологічних ресурсів України.
86. Ландшафт як основна одиниця в ієрархічній системі ПТК.
87. Поняття про ландшафтну структуру. Принципи виділення та класифікація ландшафтів України.
88. Зміна ландшафтів на території України за історичний період.
89. Принципи та підходи до фізико-географічне районування.
90. Обґрунтування та особливості фізико-географічного районування України.
91. Зональна диференціація ландшафтних структур рівнинної частини України.
92. Комплексна характеристика та ландшафтна структура ландшафтних зон України (мішаних лісів, широколистяних лісів, лісостепова, степова).
93. Особливості та морфологічна структура гірських ландшафтів України.
94. Систематика ландшафтів та особливості фізико-географічне районування Українських Карпат та Кримських гір.
95. Комплексна характеристика фізико-географічних одиниць Українських Карпат та Кримських гір.
96. Поняття про ландшафтне різноманіття. Ландшафтне різноманіття України.
97. Поняття про рекреаційні ресурси та їх класифікація.
98. Природні рекреаційні ресурси та їх оцінка.
99. Просторовий розподіл природних рекреаційних ресурсів України.
100. Стратегічні види природних ресурсів України.
101. Фактори розвитку та різновиди сучасних негативних фізико-географічних процесів на території України.
102. Історія та сучасний стан господарського освоєння території України.
103. Сучасні прояви антропогенної трансформації та забруднення компонентів довкілля в Україні
104. Забруднення атмосферного повітря в Україні.

	105. Трансформація і забруднення водних об'єктів в Україні.106. Трансформація ґрунтового та рослинного покривів, деградація тваринного світу в Україні.107. Радіаційна ситуація. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами в Україні.108. Екологічна безпека і надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру.109. Сучасні напрями вирішення екологічних проблем.110. Поняття про природно-заповідний фонд. Класифікація об'єктів ПЗФ.111. Загальна характеристика природно-заповідного фонду України.112. Природно-заповідні установи міжнародного і національного значення.113. Пам'ятки неживої природи. Мережа геопарків в Україні.114. Особливості організації природоохоронної діяльності в Україні.115. Оптимізація природно-заповідного фонду та формування екомережі в Україні.116. Наукові основи збалансованого природокористування.117. Регіональні особливості природокористування в Україні.118. Ресурсозбереження та оптимізація екологічного стану території.119. Моніторинг навколишнього середовища в Україні.120. Удосконалення системи моніторингу довкілля